

Heksloot nieuws

Jaargang 40 - Najaar 2025

www.hekslootpolder.nl

Vereniging Behoud
De Hekslootpolder

Inhoud

- 2 Verrekijker cadeau
- 3 Van de voorzitter
- 4 Viering Jubileum

- 6 Moment om stil te staan
- 7 Handen uit de mouwen
- 8 De kluut

- 10 Planteninventarisatie
- 11 Woordzoeker
- 12 Kwartelkoning
- 13 Weidevogels
- 14 De ANBI-status
- 15 Visonderzoek Heksloot
- 16 Natuurnieuws

Gemeente Haarlem geeft verrekijker cadeau voor 40-jarig jubileum van Vereniging Behoud De Hekslootpolder

Een bijzonder cadeau voor een bijzondere mijlpaal! Dit cadeau is speciaal bedoeld voor het publiek om de weidevogels in het gebied De Hekslootpolder, onderdeel van Spaarnwoude Park, beter te kunnen bewonderen. Op 3 juni werd het geschenk officieel overhandigd door Robbert Berkhout, wethouder van Haarlem en bestuurslid van Recreatieschap Spaarnwoude.

De vereniging zet zich al vier decennia in voor het onderhoud en beheer van De Hekslootpolder. Hun inspanningen zorgen ervoor dat het landschap zijn karakter behoudt en dat de weidevogelsstand beschermd blijft. Met veel toewijding verzorgen zij diverse delen van het gebied, tellen jaarrond de vogelstand, publiceren over de bijzonderheden van het gebied en zetten zich in voor een gezond en divers ecosysteem waarin de vogels kunnen floreren.

Dankzij hun inzet blijft het gebied een waardevolle plek voor natuur en recreatie.

Met de nieuwe verrekijker, die te vinden is in de knik van het Assendelvervoetpad in de Hekslootpolder, kunnen bezoekers bijzondere vogels zoals de grutto, kievit, tureluur en scholekster spotten. Een wandeling via het wandelnetwerk leidt langs dit prachtige stuk natuur, waar bezoekers de kans krijgen om deze iconische weidevogels in hun natuurlijke omgeving te zien.

Wij zijn ontzettend dankbaar voor de inzet van de vereniging en hopen dat deze verrekijker vele natuurliefhebbers een extra mooie ervaring zal bieden in de Hekslootpolder!

Op de foto van links naar rechts te zien, Robbert Berkhout, bestuurslid recreatieschap en wethouder gemeente Haarlem, Peter Harmsen, programmamanager Spaarnwoude Park, Martin van de Pavert, voorzitter van de vereniging Behoud de Hekslootpolder.

Foto: Tanja van der Hoorn

Van de voorzitter

► Jubileum

We vieren dit jaar ons 40-jarig jubileum, dat zal u niet zijn ontgaan. Maar misschien wel dat we dat pas 11 oktober hebben kunnen vieren met een excursie en een receptie in het gebouw van de Volkstuinvereniging WZZO. De reden van deze late viering was dat de herinrichting van de Spaarndamseweg de viering van ons jubileum in het voorjaar onmogelijk maakte. Via de website, de jaarvergadering en via een e-mail hebben we u op de hoogte gesteld, maar een uitnodiging via een brief vonden wij een te grote onkostenpost. Het kan zijn dat leden zonder doorgegeven e-mailadres dat gemist hebben. Daarom nogmaals een oproep om uw e-mailadres door te geven!

► Spaarndamseweg

Onze vereniging heeft deelgenomen aan de participatiegroep voor de herinrichting van de Spaarndamseweg. De brainstormsessies leverden leuke ideeën op en veel van die ideeën zijn terug te vinden in de definitieve inrichting. We vinden dat de Gemeente de belanghebbenden goed hebben betrokken bij de herinrichting en dat veel wensen zijn vervuld. Natuurlijk zijn de flora en fauna zich nog aan het ontwikkelen maar we horen over het algemeen enthousiaste reacties. Enkele woonbootbewoners missen hun grasveld met tegelpad naar eigen tuin maar we hopen dat ook zij zullen wennen aan de veranderingen.

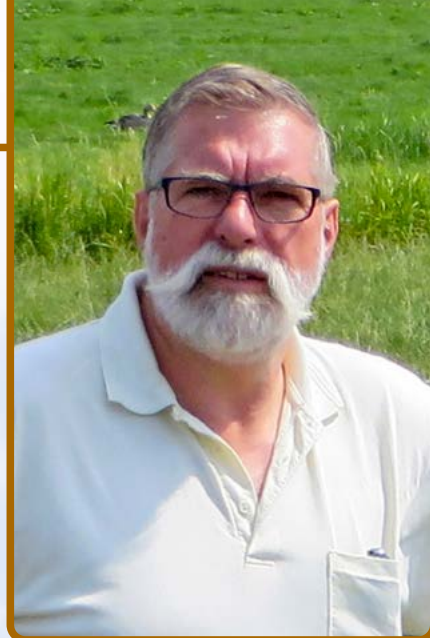
► Jeugd, Onderwijs en Sport (JOS)

De werkgroep "Jeugd, onderwijs en sport" richt zich op jeugdbeleid,

onderwijs(kansen) en de mogelijkheid van sport en bewegen in de gemeente. De werkgroep zocht een activiteit voor een groep jongeren en klopte aan bij Landschap Noord-Holland. Klaas-Jan, afdeling Natuurlijke Zaken, bedacht iets leuks voor ze. Op het Landje van Scheyt-brug konden ze een dagdeel het maaisel weghalen, wat weer werk scheelt voor onze Handen-uit-de-Mouwen werkgroep. Daarnaast organiseerde hij een excursie bij het landje van Gruijters. Vooraf gaven wij uitleg over het gemaaid gebied en de overige werkzaamheden in de Hekslootpolder. Het is o.i. altijd goed om een afdeling van de gemeente kennis te laten maken met ons gebied.

► Algemene Ledenvergadering (ALV)

8 april hielden we de jaarlijkse ALV. Een redelijk druk bezochte avond met wat extra aandacht voor het jubileum. De komende investeringen, waaronder de vernieuwing van de website, werden besproken én de bescheiden verhoging van de contributie. Het verslag kunt u vinden op de website. Na de pauze werden verleden en heden van de boerderij Noord-Akendam uitgelegd door de huidige bewoner Gerard Steentjes. Er viel veel meer te vertellen dan de tijd die hem gegeven was. Wellicht in de toekomst nog eens een verhaal over de toekomst van de boerderij. De Gemeente gaat er in ieder geval in investeren. De nieuwe burens, de Skaeve Huse, staan ook in de planning en die werkzaamheden zullen in de nabije toekomst gaan beginnen. Thea de

Roos, de voorzitter van het wijkplatform Vondelkwartier, heeft ons daar uitvoerig uitleg over gegeven.

► Presentatie tijdens de receptie

Dit voorwoord schrijvend, moet de receptie ter gelegenheid van ons jubileum nog plaatsvinden. Met de voorbereiding zijn we druk bezig. Een van mijn taken is het maken van een presentatie met foto's. Tijdens het opzoeken van de foto's besef je eens te meer hoeveel werk er de afgelopen decennia in de Hekslootpolder is gestoken. Hoeveel documenten, rapporten, boeken, verslagen en versies van het Hekslootnieuws er gemaakt zijn. Hoeveel kennis er is opgedaan door meten, tellen en onderzoeken. Hoeveel groepen er aandacht gaven aan 'ons' gebied. Hoeveel vrijwilligers er met verbeteringen en noodzakelijk onderhoud bezig zijn geweest. Wij zijn blij met en trots op onze jarige vereniging.

Voorzitter, Martin van de Pavert

De viering van ons 40-jarig jubileum

In april 1985 is onze vereniging opgericht en dat wilden we graag veertig jaar later, in april 2025 vieren. Helaas was de feestlocatie, het verenigingsgebouw van de volkstuinvereniging WZZO, op die datum niet bereikbaar door de herinrichting van de Spaarndamseweg. De enorme populieren moesten wegens ouderdom worden gekapt en na het vernieuwen van de riolering werd een nieuwe 30 km weg aangelegd. Er kwam een prachtig nieuw wandelpad en het saaie grasveld maakte plaats voor bloemrijk grasland. Daarom werd onze jubileumviering naar 11 oktober verplaatst. Rond 11.00 uur die ochtend is het bestuur samen met enkele vrijwilligers al druk bezig met de aanvoer van

glazen, gebaksbordjes en drank en het inrichten van het gebouw en de partytent, die speciaal voor deze gelegenheid is opgetuigd voor de vele gasten die verwacht worden.

Traditiegetrouw begonnen we met een excursie naar de vogelkijkhut bij de Klutenplas in het centrum van de Hekslootpolder waarvoor zich 48 enthousiaste deelnemers hadden aangemeld. Vier gidsen vertrokken rond 13.30 uur met groepjes van 12 mensen. Veel vogels zagen we niet omdat, naar later bleek, die ochtend jagers actief waren met een ganzenjacht. Saaierd werd het niet want de gidsen vertelden uitvoerig over de acties van de afgelopen 40 jaar, de arbeid van de vele vrijwilligers, de toe- en afname van de weidevogels en de vossenwerende ras-

ters die elk jaar om de beste weidevogelkavels worden neergezet. De vele verschillende soorten broedvogels kwamen ter sprake, de kolonies nestelende kluten, kokmeeuwen en visdieven op de eilanden en natuurlijk de zeldzame kerkuil die elk jaar broedt in een nestkast bij een van de boerderijen. Een enkele grote zilverreiger vloog prachtig over onze hoofden en de cetti-zanger was op meerdere plekken goed te horen. Na een mooie en interessante wandeling was iedereen weer om 15.00 uur terug bij het gebouw van de volkstuinvereniging. Daar stonden heerlijke jubileumgebakjes klaar en hieven we

het glas alcoholvrije bubbels op het 40 jarig bestaan en het voortbestaan van onze vereniging.

Onze voorzitter stond in zijn toespraak stil bij wat we allemaal hadden bereikt, via ontelbare gesprekken, brieven, rapporten en acties. Alle bedreigingen van de polder die werden afgewend zoals woningbouw, een brug of tunnel met toeleidende wegen, een 4-baans oostelijke randweg, een surfplas en sportvelden. We toonden het belang van de polder voor flora en fauna aan door regelmatige en jarenlange

tellingen. We brachten zeldzame vegetatie terug door ecologisch maaibeheer en ontwikkelden natuur in de vorm van eilandjes in een plas waar 3 vogelsoorten een kolonie stichtten. Nog steeds overleggen we regelmatig met de boeren, zorgt onze redactie voor het verschijnen van het Hekslootnieuws en wordt onze drukbezochte website door bestuursleden onderhouden. Onze voorzitter bedankte alle trouwe leden voor hun steun en sprak de hoop uit dat iedereen betrokken zou blijven bij onze vereniging, want trouwe, betrokken leden houden onze vereniging sterk. Op de achtergrond was een slideshow te zien van alle hoogtepunten van de afgelopen 40 jaar. Deze foto's riepen

bij veel mensen herinneringen op en zorgden voor geanimeerde gespreksstof. Er werd heel wat afgepraat en gelachen. Drankjes en hapjes gingen rond en om half 6 sloten we een soepel lopende en gezellige viering af die werd bezocht door meer dan 80 gasten en 48 mensen die aan de excursie deelnamen. Ook een journalist van het Haarlems Dagblad liep mee en schreef er in de krant van maandag 13 oktober een hele pagina over vol.

Martha van der Lem

Het Hekslootnieuws is een uitgave van de Vereniging Behoud de Hekslootpolder

REDACTIEADRES

redactie@hekslootpolder.nl

SECRETARIAAT

secretariaat@hekslootpolder.nl

LEDENADMINISTRATIE

Obistraat 91, 2022 CJ Haarlem

ledenadministratie@hekslootpolder.nl

BANKREKENINGNUMMER

NL98 TRIO 0320 0897 38

VOORZITTER

Martin van de Pavert

voorzitter@hekslootpolder.nl

REDACTIE

Tom van den Boomen

Peter Davids

Kerstin de Haan

Nel Pronk

VORMGEVING

Willem Hamers

DRUK /VERZENDING

Drukkerij Gravé

3962 MC Wijk bij Duurstede

Oplage: 1.000 ex.

AAN DIT BLAD WERKTEN MEE

Tom van den Boomen

Peter Davids

Andries Kamstra

Patrick Meijer

Martha van der Lem

Martin van de Pavert

Hans Olsthoorn

Melissa Ramdayal

Diana Zoon

FOTO OMSLAG

Tom van den Boomen

Bezoek ook onze site

www.hekslootpolder.nl

Moment om even stil te staan

Ruim 16 jaar woon ik alweer aan de rand van de Hekslootpolder. Ik weet nog als de dag van gister welke verpletterende indruk het eerste uitzicht over de Hekslootpolder op mij maakte; ik was meteen verkocht en dat gevoel is nooit meer weggegaan.

Mijn dag begint iedere ochtend met een wijds uitzicht over de gehele polder.

De ene keer word ik verrast door een prachtige zonsopkomst, dan weer door de koeien die met hun poten in de mist staan of door massa's ganzen die de polder met talloze andere vogels delen. Mijn dag kan dan niet meer stuk.

In de winter, als de bomen geen blad meer dragen, kijk ik over het Spaarne en de Mooie Nel naar Spaardam en verder richting Velsbroek. In de zomer wordt het uitzicht helaas wat aan mijn oog onttrokken, maar dan ga ik er met de fiets op uit en neem natuurlijk altijd

mijn vogelkijker mee. De polder lokt mij echt naar buiten. Het hele jaar door wandel ik iedere zondagochtend met mijn zus door de polder; zo stil en rustig is het dan. We merken wel de laatste jaren dat de aantallen vogels wat teruglopen.

Door het lezen van het Hekslootnieuws ben ik ook met een bredere blik naar de polder gaan kijken. Alle lof voor de vrijwilligers want hun activiteiten zijn duidelijk merkbaar voor diegenen die vaker in de polder komen. Ook de bijdragen van deskundigen tijdens de jaarvergaderingen boeien mij steeds weer. Ik voel me bevoorrecht met zo'n polder voor de deur en ben blij met de inspanningen van de Vereniging Behoud Hekslootpolder, want de polder moet blijven!

Diana Zoon

Een overzicht van “Handen uit de mouwen 2025”

Ook dit jaar heeft onze weidevogelregisseur Andries Kamstra vossenrasters geplaatst, dit keer met behulp van Luuk van Huisteden. Samen met hulp van enkele meewerkende boeren werden de rasters om een groot deel van de noordkant van de Hekslootpolder geplaatst. De gemeente Haarlem steunt dit project financieel en Landschap Noord – Holland helpt mee met de uitvoering. Het is bemoedigend dat de aantallen weidevogels weer langzaam toenemen.

Samen met Klaas-Jan Koedijk van Natuurlijke zaken van Landschap Noord-Holland hebben we op vrijdag 2 mei weer een ringslangbroedhoop opgetuigd. Dit is een hoop, bestaande uit een laag takken, paardemest en plantenresten waar een lichte broei in ontstaat waar ringslangen hun eieren graag afzetten en waar de broei er voor zorgt dat de eieren uitkomen.

Omdat Dick Kortekaas de planteninventarisatie niet meer voor ons kon uitvoeren hebben wij een oproep

voor deze vacature geplaatst. Hierop kwamen vier reacties. Na wat overleg resulteerde dit in een planteninventarisatie met 10 enthousiaste vrijwilligers op 13 juni. Melissa Ramdayal, ecooloog, was een van hen en heeft voor ons een kort artikel in dit Hekslootnieuws geschreven.

Op 15 juni maaiden we 3 plotjes, de landjes van Rein 1 en 2 en het landje van Scheytbrug. Het was goed weer en met hard werken konden we het maaisel ook direct verzamelen en afvoeren.

De broedvogeltellingen zijn in 2025 niet uitgevoerd omdat de Spaarndamseweg opnieuw werd ingericht. De weg was afgesloten en er was veel verstoring door zware machines. Toch hebben we wel een summier beeld van hoe het dit jaar met de broedvogels ging, zie hiervoor het artikeltje van Andries Kamstra over de weidevogels.

De jaarrondtellingen, waarbij het hele jaar door om de twee weken alle vogels in de Hekslootpolder worden geteld, hebben wel doorgang gevonden. De 9 vrijwilligers telden tot op het moment dat ik dit schrijf, begin oktober, 87 ver-

schillende vogelsoorten dus met nog 3 maanden te gaan zal de teller wel weer boven de 100 soorten uitkomen. Heel bijzonder was de waarneming van een Kwartelkoning. Die was meerdere dagen te horen bij de Klutenplas. Er werden op Waarneming.nl 133 meldingen gedaan van deze vogel in de Hekslootpolder.

Op 13 september zijn de kluteneilandjes in de Klutenplas weer opgeschoond door vrijwilligers. Eén vrijwilliger kwam in eerste instantie niet opdagen maar een toevallige voorbijgangster liet zich door ons overhalen om zich in het waadpak te hijsen en ons te helpen. Ze vond het zo leuk wat wij deden dat ze zich nu ook de uitnodigingen voor “Handen uit de mouwen” laat toesturen.

In oktober gaan we weer maaien, dit keer op de hierboven genoemde 3 plotjes én op het landje van Dick bij de volkstuintvereniging WZZO. Bij deze doe ik nogmaals graag een oproep voor meer menskracht want soms komen we toch wat handen te kort. Je kan je opgeven bij het secretariaat@hekslootpolder.nl

Peter Davids

De Kluut is een bijzonder sierlijke steltloper, zwart-wit getekend met een omhoog gebogen zwarte snavel. De poten zijn lang en lichtblauw. Kluten hebben een heldere en vloeiende roep, een nerveus “kluut, kluut, kluut” of “kliep”. Deze steltloper staat bekend als een pionier wat inhoudt dat hij snel nieuwe broedgebieden koloniseert als deze zich aandienen. Zijn voorkeur gaat uit naar zandopspuitingen, droogvallende natte gebieden en natuurbouwprojecten. Het nest stelt niet veel voor. In een kuiltje in het zand, langs de sloot of in het veld legt de vogel 4 eieren.

Verspreiding

In Nederland nestelen Kluten vooral in de westelijke helft van het land in van oudsher slibrijke getijdegebieden maar plaatselijk ook in zoetwatergebieden. Langs de grote rivieren broeden ze ook tot ver in het binnenland. Het zwaartepunt van hun verspreiding ligt in het Delta- en Waddengebied. In de rest van Europa komt de Kluut in flinke aantallen voor in Zuid Frankrijk, Noord Italië langs de Adriatische kust en in de Povlakte, Oekraïne en langs de kusten van de Zwarte Zee en in de moerasgebieden van Roemenië en Hongarije die meer in het binnenland zijn gelegen zoals langs de Donau. Het meest noordelijke broedgebied ligt in Denemarken en op de eilanden van Zweden en Estland in de Oostzee. De Europese populatie werd in 2010 geschat op 60 tot 70.000 broedparen. Door steeds betere bescherming in de broed-, verblijfs- en wintergebieden neemt de soort de afgelopen 20 jaar

langzaam toe. In Nederland ligt het aantal broedparen rond de 7000. De meeste Kluten in Nederland trekken voor de rui naar de Internationale Waddenzee. Na de rui trekken ze weg naar het zuiden. Ze overwinteren langs de Atlantische kusten van Frankrijk tot aan Senegal. Toch blijven er door klimaatverandering allengs meer Kluten in Nederland als de vorst uitblijft. Ze foerageren het liefst in slikrijke gebieden waar ze dierlijk voedsel zoeken door met maaiende bewegingen met hun snavel van links naar rechts door het water en het slik te slaan.

Hoe komt de Kluut terecht in veenweidegebied de Hekslootpolder?

Daarvoor moeten we terug naar het jaar 1991. Nadat een kleine kolonie

Kluten werd verjaagd uit de polders tussen het IJ (boven Spaarndam) en het Noordzeekanaal voor de aanleg van een golfbaan vestigden 2 paar Kluten zich langs een sloot die deels droogviel door onderbemaling in de Hekslootpolder. Ik ontdekte de nesten op de rand van een slikrijke sloot bij mijn activiteit als nestbeschermmer. Ik stond perplex en was blij verrast. Het aantal broedparen schommelde in de daarop volgende jaren tussen de 0 en 3 paar maar we bleven onzeker of we deze fraaie soort voor de toekomst konden behouden. Als vereniging dachten we na over natuurontwikkeling en een kleine ondiepe plas zou de soort, evenals andere soorten een positieve impuls kunnen geven. Toen we na overleg met het Recreatieschap groen licht kregen voor de aanleg van deze vogelplas werd

De Kluut, een iconische soort van de Hekslootpolder

deze in 1999 gegraven. Direct werd de Kluut, een Rode-Lijstsoort, een vaste bewoner van de randen van deze plas en de twee grindeilandjes die vrijwilligers in deze plas hadden aangelegd. In 2004 telden we 6 nesten en in 2020 was de kolonie gegroeid tot 16 broedparen. Een kleine ingreep had de soort aan de polder gebonden en niet lang na de aanleg van de plas trokken de grindeilandjes ook visdieven en iets later ook kokmeeuwen aan. De eilanden zijn in trek bij deze kolonievogels omdat grondpredatoren, en dan met name de Vos, niet erg happig zijn op een zwemtocht waardoor de eilanden verschoond blijven van een bezoek van deze rovers. Met 3 kolonies op de kleine eilandjes is het gedurende het broedseizoen tjokvol. De kokmeeuwen zijn dominant en het aantal kluten en visdieven lopen

de laatste jaren iets terug. Mede om die reden hebben vrijwilligers van de vereniging een vlot naast de eilanden gelegd waar nu ook veel kokmeeuwen zijn gaan broeden.

Een klein onderzoek

In 2022 is er een onderzoek geweest van de Vogelwerkgroep Zuid Kennemerland naar het totaal aantal Kluten in de regio. Daartoe werden 6 plassen gelijktijdig geteld op de aanwezigheid van de soort. De tellers kwamen op een totaal van 33 broedparen op de eilandjes van het Landje van Gruijters, de Klutenplas in de Hekslootpolder en de Spaarnwouderplas. In de Westhoffplas (Oost en West) en de Houtrakkerbeemden zitten wel regelmatig Kluten maar daar werd in 2022 niet gebroed.

Nieuwe ontwikkeling in 2025

In het afgelopen broedseizoen is er een nieuwe ontwikkeling op gang gekomen. Een weiland langs het Assendelvervoetpad richting de Slaperdijk hebben we al enkele jaren plas-dras gezet door met een pomp met een zonnecollector water uit de Heksloot op te pompen. Zo'n plas-dras situatie trekt steltlopers en weidevogels aan. Boer Paul Dijkzeul heeft ons daar toestemming voor gegeven. Vorig jaar zagen we al kluten bij dit plasje en vermoedden een broedpoging maar dit jaar gingen maar liefst 9 paar kluten broeden langs de randen van dit plasje in het weiland. Half mei zagen we de eerste jongen maar toen ik na mijn vakantie half juni polshoogte ging nemen waren alle kluten verdwenen. Of de andere nesten zijn uitgekomen en of er jonge kluten zijn groot geworden is onduidelijk. ►

► Ook andere vogelaars en onze weidevogelcoördinator Andries Kamstra konden daar geen uitsluitsel over geven. Naast deze 9 broedgevallen broedden er in 2025 ook nog 7 paar kluten op de twee eilandjes in de Klutenplas. Eén op het grote eiland en 6 op het kleinere. Maar door de enorme aantallen broedende kokmeeuwen zijn deze eilandjes minder aantrekkelijk geworden voor de kluten, en de waarschijnlijke oorzaak voor de broedgevallen elders in de Hekslootpolder. In totaal waren er dit jaar dus 16 klutennesten in de polder, een evenaring van het recordjaar 2020.

Tom van den Boomen

Bloemrijk en vol diversiteit: onze vijfsterren-oever bij Landje van Rein 1

Op 13 juni trokken we met een groep van vrijwilligers onder leiding van voormalig stadsecoloog Nico Jonker naar de Landjes van Rein 1. Ons doel: een oeverindex uitvoeren, een inventarisatiemethode van FLORON en De Vlinderstichting om te meten aan de hand van de aanwezige planten hoe gezond en soortenrijk een oever is.

We vonden typische plantensoorten van oevers en natte graslanden, zoals penningkruid, beekpunge en moeraskers. Een belangrijke vondst was de echte koekoeksbloem, een indicatorsoort die staat voor een gezonde oever. Ook watermunt stond er volop, waardoor we konden inventariseren in een heerlijke frisse muntgeur. Bijzonder was ook het gezelschap van kleine bewoners in het riet: het waterleliehaantje, de rietkruisspin en het lantaarntje. Het was een gezellige warme dag met enthousiaste deelnemers. Variërend van beginnende plantenliefhebbers tot doorgewinterde floristen, die allemaal genoten van het ontdekken van nieuwe soorten én van elkaars verhalen.

Het resultaat was geweldig: de hoogste score mogelijk, namelijk 5 van 5. Dat be-

tekt dat hier een hoge biodiversiteit te vinden is, met een goede afwisseling in hoogte van planten, een rijk aanbod van nectarplanten en een evenwichtige mix van soorten uit voedselrijke én voedselarme omstandigheden. In totaal telden we wel 42 plantensoorten!

Nico vatte het resultaat mooi samen: "In de gemaaide stukken zijn het riet en rietgras een stuk dunner geworden en ontstaat een bloemrijk rietland, belangrijk voor nectarzoekende insecten. De niet-gemaaide stukken zijn dichter en daar broeden rietvogels als rietgors, blauwborst, bosrietzanger en cetti's zanger. Allemaal gehoord, net als de koekoek die daar de eieren in legt. Juist die variatie maakt de moerasjes interessanter."

De dag na de inventarisatie maaide Peter het terrein. Kleine stroken bleven staan voor variatie in structuur, zodat insecten beschutting en voedsel behouden. Een zonnige zondagochtend later harkten vrijwilligers het maaisel bijeen en voerden het af, om het gebied voedselarmer te maken en bloemrijk te houden. Zoals altijd zorgde Peter ook

foto's: Peter Davids

voor koffie, heerlijke koeken en een goede sfeer.

Volgend jaar herhalen we de oeverinventarisatie. Zo kunnen we volgen hoe het ecologisch maaibeheer doorwerkt

en welke nieuwe soorten hun weg naar deze oever weten te vinden. Misschien vinden we hier zelfs ooit de rietorchis, zoals op het landje van Dik, naast WZZO. Tot die tijd is het zeker de

moeite waard om langs te fietsen of te wandelen en zelf te genieten van dit bijzondere stukje Hekslootpolder!

Melissa Ramdayal, Ecoloog

WOORDZOEKER

J	E	I	T	A	S	I	R	A	T	N	E	V	N	I
U	B	I	V	E	R	R	E	K	I	J	K	E	R	S
L	R	E	P	R	A	K	D	N	E	S	S	O	V	P
E	D	N	E	E	B	O	L	S	T	U	S	S	B	A
S	M	A	N	B	I	M	O	D	I	O	L	L	R	A
R	N	T	G	P	T	O	P	E	S	E	E	O	O	R
A	E	N	N	O	E	E	T	I	R	V	G	O	E	N
A	V	U	A	O	L	R	O	B	E	E	O	T	D	D
B	E	M	L	H	L	A	O	E	V	R	V	B	V	A
L	I	R	S	D	I	S	L	G	I	I	E	E	O	M
E	D	E	G	E	N	K	S	I	D	N	D	H	G	S
K	S	T	N	O	G	E	K	A	O	D	I	E	E	E
E	I	A	I	R	E	R	E	A	I	E	E	E	L	W
T	V	W	R	B	N	S	H	P	B	X	W	R	S	E
S	K	W	A	R	T	E	L	K	O	N	I	N	G	G

ANBI
BIODIVERSITEIT
BROEDHOOP
BROEDVOGELS
HEKSLOOTPOLDER
INVENTARISATIE
KARPER
KWARTELKONING
MOERASKERS
OEVERINDEX
PAAIGEBIED
RINGSLANG
SLOBEEND
SLOOTBEHEER
SPAARNDAMSEWEG
STEKELBAARS
TELLINGEN
VERREKIJKER
VISDIEVEN
VOSSEN
WATERMUNT
WEIDEVOGELS

woordzoekerfabriek.nl » maak je eigen woordzoeker

Oplossing

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Een kwartelkoning in de Hekslootpolder

De kwartelkoning is een langeafstand-strekker die pas in mei in Nederland arriveert. Het is een heimelijke bodemvogel, een rallensoort, en ze bewegen zich bij voorkeur in de dekking van hoge vegetatie in kruidenrijke hooilanden, ruigte en lokaal ook in akkergewassen. Ze zijn ongeveer zo groot als een patrijs. Op 13 mei jl. hoort Joost Zwanenburg een vogel roepen vanuit het hoge gras bij de Klutenplas. Het is een tweetonig gerasp dat langdurig wordt herhaald, soms urenlang. Te imiteren door een kam over een blikje te trekken. Ook de volgende dagen is de kwartelkoning zowel 's nachts als overdag goed te horen vanaf het Assendelvevoetpad. Veel vogelaars komen op de zeldzaamheid af maar het lukt slechts

een enkeling de vogel ook te zien. Jasper van de Noulund is een van de weinige fotografen die het lukt om een foto van de vogel te maken. Het is de vogel waarschijnlijk niet gelukt met zijn geroep een partner te vinden en vanaf 17 mei wordt de vogel niet meer gehoord.

Kwartelkoningen zijn zeldzaam geworden in Nederland. In de jaren 50 van de vorige eeuw waren er naar schatting nog rond de 1000 broedparen maar decennia lang daalde dit aantal tot een dieptepunt van naar schatting 15-20 broedparen in 2023 (Sovon-rapport Broedvogels in Nederland 2024). In 2024 leefde de stand iets op tot naar schatting 70-90 paren. In natuurterreinen, hooiland, braakliggend land, graan- en luzerneakkers doken duidelijk meer vogels op, waarschijnlijk door het natte voorjaar aldus het Sovon-rapport.

In West-Europa is de soort sterk bedreigd maar in enkele Oost-Europese landen is de vogel nog zeer talrijk zoals in Rusland waar de schattingen nog rond de 1 miljoen liggen. Maar ook in de Oost-Europese landen wordt de veeteelt en akkerbouw intensiever na aansluiting bij de Europese Unie. De toekomst van deze heimelijke vogelsoort is dan ook ongewis.

Tom van den Boomen

Foto: Jasper van de Noulund en VRS van Lennep

Weidevogels voorjaar 2025

Het weer dat Moeder Natuur ons in het voorjaar voorschotelt is van groot belang voor de broedresultaten van de weidevogels. Was de polder vorig voorjaar voor een groot deel kletsnat, dit jaar hadden we het andere uiterste met een gortdroog seizoen. Jammer genoeg is het de voorspelling dat dit soort extremen het nieuwe normaal worden in de toekomst als gevolg van klimaatverandering.

Voor de **kieviten** hadden last van de droogte. Het aantal broedparen dat begon te broeden was eind april met 22 paar gelijk aan dat van vorig jaar maar het aantal getelde jongen was gering. Eind mei werden er nog maar 3 paar kieviten geteld. De vogels verlieten de polder gewoon in de loop van mei, wat erop wijst dat er op dat moment geen jongen meer zijn. En dit beeld was identiek in andere polders in de omgeving.

Het maximale aantal getelde paren van de **grutto** verschilde sterk tussen de zes telrondes. Eind april werd een maximum van 5 paar vastgesteld.

Enkele paren werden ook gezien buiten het elektrische raster maar van die vogels kon geen broedpoging worden vastgesteld, al hebben we daar ook niet uitputtend naar gezocht. Op 20 mei werden 3 alarmerende paren met jongen geteld. Op dat moment vlogen er opeens ook 20 'losse' grutto's rond die weer verdwenen naar andere polders. Waarschijnlijk vogels wiens legfels daar waren mislukt en die weer groepen gingen vormen, een bekend verschijnsel bij deze soort. Op 12 juni werden twee vliegvlugge jongen gezien in de plasdras langs het Assendelvervoetpad. Hoewel de grutto met 5 broedparen redelijk goed begon en er later na de eifase 3 paar met jongen werden gezien lijkt 2025 ook voor de Grutto een mager jaar geweest te zijn.

Tureluurs waren met 7 broedparen wat dunner gezaaid dan de 12 paar van het jaar ervoor. Maar deze vogels krijgen, mede door hun verborgen leefwijze, elk jaar wel weer wat jongen groot in de polder.

Van de **slobeend** werden maximaal vier paren geteld. De **zomertaling** was opnieuw afwezig en broedt slechts

incidenteel in onze polder.

De eilandjes in de Klutenplas waren weer dicht bezet met **kokmeeuwen**. We telden 55 nesten van deze soort op de twee eilandjes en op het daarnaast liggende vlot. **Kluten** proberen ertussen te broeden maar worden door de kokmeeuwen toch langzaam weggedrukt. **Visdieven** zijn in dat opzicht veel succesvoller. Misschien is dat de reden dat er dit jaar ook opeens tien paar kluten begonnen te broeden in het weiland rond de plasdras langs het Assendelvervoetpad. Half mei waren er een paar bange pullen te zien die zich tegen de grond drukten voor een onbekend gevaar. Kort daarna was er geen spoor van de kluten meer te bekennen. Wat de oorzaak van het verdwijnen van de kluten was hebben we niet vast kunnen stellen. We gaan er volgend jaar opnieuw op letten.

We hopen dat volgend jaar het voorjaar qua neerslag een gemiddeld beeld zal laten zien wat de kansen voor de jonge weidevogels zeker zal vergroten.

Andries Kamstra.

foto : Andries Kamstra (Kievitsnest)

Onze vereniging en de ANBI-status: wat is het en wat hebt u eraan?

Sinds 2024 is onze vereniging officieel erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dat is niet zomaar een titel. Het betekent dat de Belastingdienst ons erkent als organisatie die zich inzet voor het algemeen belang. Niet gedreven door winst, maar gedreven door het belang voor mensen, gemeenschap en in dit geval de Hekslootpolder! Daar zijn we trots op, want het onderstreept dat we op een verantwoorde en transparante manier werken aan onze doelen. Maar het is niet alleen goed nieuws voor de vereniging. Ook voor onze leden en donateurs biedt de ANBI-status aantrekkelijke voordelen.

Giften met belastingvoordeel

Wanneer u een gift doet aan een ANBI, mag u die gift aftrekken van uw belastbaar inkomen. Dat betekent dat u minder belasting betaalt en dat uw gift u dus netto minder kost. Zo steunt u onze vereniging én krijgt u een deel van uw bijdrage terug van de Belastingdienst. Er zijn twee soorten giften die fiscaal aftrekbaar kunnen zijn, de gewone gift en de periodieke gift.

Gewone gift

Dit is een eenmalige of losse donatie. U mag deze aftrekken als het totaal van uw giften in een jaar meer is dan 1% van uw inkomen, met een minimum van € 60. U mag tot 10% van uw inkomen aftrekken.

Voorbeeld: Stel dat uw inkomen € 40.000 per jaar is en dat u € 500 schenkt. De drempel is € 400 (1%). U mag dus € 100 aftrekken.

Periodieke gift

Wilt u onze vereniging met belastingvoordeel structureel steunen? Dan kunt u een periodieke gift doen. Volgens de regels van de Belastingdienst betekent dit dat u toezegt om minimaal vijf jaar lang jaarlijks een bedrag te schenken. Zo'n gift legt u vast in een eenvoudige overeenkomst met de vereniging (geen notaris nodig). Op onze website kunt u hier meer informatie en een overeenkomst over vinden. <https://www.hekslootpolder.nl/ANBI/Doneren-aan-een-ANBI.html> Het voordeel: U mag het volledige bedrag aftrekken, zonder drempel of maximum.

Voorbeeld: Stel uw inkomen is € 30.000 per jaar en u wilt 5 jaar lang € 90 doneren aan onze vereniging door middel van een periodieke schenking. Netto betaalt u dan € 57 en u ontvangt door de belastingaftrek € 33 van de Belastingdienst terug.

U kunt ook overwegen om uw belastingvoordeel aan onze

vereniging te schenken. Met een gift van € 143 ontvangt u € 53 terug van de Belastingdienst en geeft dus netto nog steeds € 90!

Waarom dit zo mooi werkt

Met de ANBI-status kunnen we als vereniging meer doen met hetzelfde geld en u als donateur ook. U helpt onze activiteiten mogelijk te maken, terwijl u tegelijkertijd fiscaal voordeel hebt. Een echte win-win-situatie dus. Wilt een periodieke gift vastleggen? Neem gerust contact op met onze penningmeester via penningmeester@hekslootpolder.nl. We helpen u graag verder en zorgen dat alles netjes geregeld wordt. Onze ANBI-status is geregistreerd onder het fiscale RSIN nummer: **8071 07 086**

U kunt uw donatie overmaken aan **NL98 TRIO 0320 0897 38** t.n.v. Vereniging Behoud de Hekslootpolder te Haarlem.

Patrick Meijer, penningmeester

Zoektocht naar vissoorten in de Hekslootpolder

De Hekslootpolder is met zijn vele ondiepe sloten en slootjes een belangrijk paaigebied voor vissen. Het is de leverancier van duizenden jonge vissen voor een veel groter gebied, beginnend bij het aangrenzende Spaarne en zich uitstrekkend tot achter de Mooie Nel en de Liede. Vooral snoek, blankvoorn, brasem en karper gebruiken de polder als kraamkamer. Zaterdag 27 september meldden zich ongeveer 25 natuurliefhebbers bij Geert Timmermans van de KNNV Amsterdam om met schepnetten te gaan zoeken naar vissoorten. De grote vraag was: hoe staat het met de diversiteit aan soorten in de Hekslootpolder?

Vol verwachting stapten we met flinke laarzen, lieslaarzen of hoge bergschoenen de drassige polder in. Een bijzondere ervaring want we kwamen op plaatsen waar we anders nooit mogen komen. Het monstern met schepnetten was voor velen ook een nieuwe ervaring en het was spannend wat we zouden aantreffen. Wat direct opviel bij de slootjes was het baggerwerk, het troebele water en de geringe oevervegetatie, ook waar niet gebaggerd was. De eerste vangsten waren kleine tiendoornige stekelbaarsjes van hooguit enkele centimeters lang. Hun zilverachtige kleur viel direct op tussen het gekrioel van talloze kleine waterbeestjes zoals muggenlarfjes, vlokreeftjes en watertorretjes.

Voor het determineren van de soorten waren deskundigen aanwezig. Het raadplegen van de determinatiegids was maar een enkele keer nodig want na verloop van tijd werd wel duidelijk dat de visvangst tegenviel. Het meest vertegenwoordigd waren de tiendoornige stekelbaars en de Kaukasische dwerggrondel. De laatste is een exoot, een

bodemvis, voor het eerst gesignaleerd in Nederland in 2020! Gaandeweg vonden we ook nog voorntjes in onze netten, wat karpers, waaronder vier kolbleien en nog zeven andere vissoorten. Dat de hoofdwatgang in de Oude Spaarndammpolder een brak waterkarakter heeft, bleek uit de vangsten van bijvoorbeeld koornaarvis, brakwatersteurgarnaal en langneus garnaal.

juist jonge vis goed in gedijt. Zou dat de oorzaak zijn van de tegenvallende vangst? Evengoed was iedereen voldaan door de nieuwe ervaring van het determineren van het onderwaterleven. Een van de conclusies was om niet weer 12 jaar te wachten. We komen graag weer!

Hans Olsthoorn

De algemene conclusie was dat de soortendiversiteit veel minder was in vergelijking met de inventarisatie in 2013. Opvallend verschil was ook de aanwezigheid van de rode Amerikaanse zoetwaterkreeft. Met de vangst van 95 exemplaren was deze soort het meest gevangen na de tiendoornige stekelbaars. De Amerikaanse exoot doet zich graag tegoed aan oevervegetatie waar

Tabel: inventarisatie van visvangst Hekslootpolder 27 september 2025

soorten	km-hok: 105-491	km-hok: 105-492	km-hok: 106-492
Ruisvoorn/rietvoorn	7	20	32
Kolblei	4		2
Brasem	1		
Karper	1		
Zeelt			5
Vetje			1
Driedoornige stekelbaars			1
Tiendooornige stekelbaars	109	40	15
Baars	4	1	
Zwartbekgrondel	1		
Kaukasische dwerggrondel	20	23	40
Koornaarvis			1

foto: Peter Davids

Natuurnieuws

wist u dat ...

... er in Nederland 330.000 kilometer sloten zijn? In tegenstelling tot traditioneel slootshonen wordt bij ecologisch slootbeheer rekening gehouden met planten en dieren die in en langs de sloot leven. Hoe dat moet lees je in de nieuwe Veldgids Ecologisch slootbeheer, een uitgave van Floron, Ravon en de Vlinderstichting.

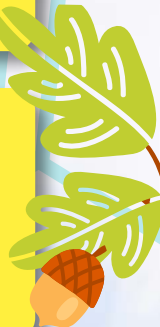
... de Raad van State, op verzoek van Vogelbescherming, de vergunning voor spieringvisserij met sleepnetten in de Waddenzee heeft geschorst? Deze spieringvisserij brengt de voedselvoorziening van visetende vogels als aalscholver, fuut, zaagbek, nonnetje, dwergmeeuw, visdief en zwarte stern namelijk in groot gevaar.

... Bij 12 de monitoring van de Nederlandse wolvenpopulatie coördineert en namens de provincies wolvenschade aan vee afhandelt? Het blijkt dat in februari t/m mei 2025 67 wolven in Nederland werden aangetoond met DNA. 20 Wolven daarvan werden voor het eerst in Nederland vastgesteld. Daarnaast werden 45 welpen geteld in 4 provincies: Drenthe, Friesland, Gelderland en Utrecht. Er werden 8 dode wolven gevonden. 6 Verkeerslachtoffers en een werd aangereden door een trein. Een doodsoorzaak kon niet worden vastgesteld. Er waren 343 meldingen van vermoedelijke wolvenschade aan landbouwhuisdieren. De DNA-analyse toonde in 317 gevallen aan dat het om wolvenschade ging. De rest was hondenschade of kon niet worden vastgesteld.

... op Terschelling succesvol zenderonderzoek is uitgevoerd naar locaties van de grootoorvleermuis? De enige plek die men wist waar de vleermuis voorkomt waren enkele bunkers. Het ging daarbij om slechts 6 dieren. Maar na zendering van enkele gevangen vleermuizen bleken er in totaal 34 dieren in 2 kraamkolonies te wonen in een spechtenhol en achter loshangend schors van een 20 cm dikke dode eik. Het belang van dit soort bomen wordt door meerdere onderzoeken bevestigd.

... 90 jonge Europese steuren deze zomer zijn uitgezet in de Rijn? Ze zijn 1,5 jaar oud, 30 cm lang en in Frankrijk gekweekt. Ze kunnen nu hun lange reis naar de Noordzee beginnen. Als het goed gaat zullen ze na jaren terugkeren naar de Rijn om te paaien.

... de nieuwe website Vogelrijkstad.nl van Vogelbescherming Nederland een overzicht biedt van vogelvriendelijke planten die passen in een bepaalde situatie, project of tuin? In een paar klikken is te zien welke planten bij lokale omstandigheden passen en welke vogelsoorten daar direct van profiteren

Martha van der Lem

